

HERTOGPOST juni 2014

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

26^e jaargang nummer 6

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de bijeenkomst op donderdag 26 juni a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda bijeenkomst 26 juni 2014

1. Opening, verslag 22 mei j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. 'Cour Internationale de Justice', lezing door de heer Cees Janssen
3. Verkoop
4. Verloting
5. Rondvraag
6. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ Wie is 'Marion Wingen'?
- ❖ De Grote Oorlog (deel 5)
- ❖ Albumblad: Jacqueline Spierings
- ❖ Het jaarboekje over 1990 vertelt
- ❖ Portokosten bij onderfranking
- ❖ Stampke ziet streepjes
- ❖ www.nedacademievoorfilatelie.nl

In de maand juli moet u het stellen zonder Hertogpost. Daarom dit keer een extra dik nummer dat u kan helpen de zomer door te komen...

Als bijlage treft u de kavellijst aan van een schriftelijke veiling van uitsluitend postfris materiaal. Tot 21 augustus kunt u bieden op de 146 aangeboden kavels.

Op de achterzijde van die bijlage ziet u de aankondiging van onze grote najaarsveiling. Noteert u alvast: zaterdag 11 oktober a. s.

Na 26 juni breekt de vakantieperiode aan van de vereniging. Redactie en Bestuur wensen u een mooie zomertijd. We hopen u terug te zien op donderdagavond 28 augustus. Traditiegetrouw beginnen we het nieuwe seizoen met een Wilde Veiling.

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 22 MEI 2014

1. Opening: Verheugd, vanwege de grote opkomst (we tellen meer dan 75 aanwezige leden) opent de voorzitter de vergadering en heet een ieder van harte welkom. Ook de heer van Griensven, die vanavond wat sfeer komt proeven. Vier leden hebben zich voor vanavond afwezig gemeld: mevr. v.d. Berg, en de heren Slijkhuis, Ausems en Rovers. De afwezigheid van de heer Rovers houdt in, dat we vanavond bij het afrekenen van de veiling geen rekening kunnen meegeven. Desgewenst kunnen we dat natuurlijk anders oplossen. De nieuwtjesdienst heeft vanavond weer van alles meegebracht: Mooi Nederland, losse zegels in kleine aantallen en de gratis Collect. Ons medelid Cees de Leng is op zoek naar de door hem uitgeleende catalogus over Duitse perfins Maar aan wie ook weer? Graag een reactie.

Een droevige mededeling: ons lid, de heer Schepman, is onlangs overleden. Hij is meer dan 40 jaar lid geweest van onze vereniging. De aanwezige leden nemen een minuut stilte in acht.

Op 20 en 21 maart 2015 gaan we ons 85-jarig jubileum vieren. We zijn volop bezig met de voorbereidingen. Ook J.F.N. (de jeugd) zal op die dag landelijk vertegenwoordigd zijn. Het verslag van de jaarvergadering van 24 april 2014 wordt, onder dank aan de secretaris, aangenomen zonder enige aanvulling/wijziging. Tenslotte complimenteert de voorzitter Huber van Werkhoven met weer een prachtige Hertogpost.

2. De lezing van vanavond: trekschuiten door de heer John Dehé. Een prachtig verhaal, geschikt voor iedere belangstellende. Men luisterde ademloos, ook al overschreed de spreker de gebruikelijke tijdslimiet. Men had al direct door, dat de spreker een onderwijsman is/was (leraar Nederlands). Makkelijk sprekend en een ieder bij de les houdend. Eén van zijn hobby's is: alles te weten willen komen over trekschuiten, de oudste vorm van openbaar vervoer in Nederland. Hij schreef er zelfs een proefschrift over: *Een slaafsch en ongezond bedrijf*. Zijn verhaal begint rond het jaar 1617, in de Gouden Eeuw. Een afbeelding met een vaartuig, voortgetrokken door een paard met een touw (+ een schipper, een knecht en een paardenjongen). Het begon allemaal in Haarlem, richting

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt € 35**

**Bibliothecaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

Amsterdam via de zgn. Haarlemmer-trekvaart, rond 1630. Een keer per uur vertrok men stipt op tijd: een voor die tijd enorme frequentie. Veilig vervoer: 7 kilometer per uur, ook 's nachts. Niet altijd even comfortabel, maar af en toe onderweg wat ontspanning in een herberg 'met wilde dingen'. We krijgen allemaal prachtige kaartjes, en afbeel-

dingen van schepen en steden te zien. Wegen waren er in Noord-Holland in die tijd nauwelijks. Een vertrekpunt, 'De Nieuwe Stadsherberg' aan het IJ, fungeerde ook als postkantoor. En daar zijn we voor gekomen! Brieven werden in die tijd vaak per trekschuit vervoerd. Prachtige poststukken passeren de revue: met mooie stempels, vreemde tekens, zwarte strepen... met stippeltjes... vaak had dit met de betaling van de kosten te maken. In de herbergen werden de brieven afgegeven om vervolgens weer doorgestuurd te worden: zgn. kasteleinsbrieven. De Fransen hebben het postvervoer door schippers verboden: er moest één nieuwe nationale organisatie komen... dat zou sneller en betrouwbaarder zijn. De komst van de stoomboten bleek voor het postvervoer geen succes: er waren te veel mankementen aan die nieuwe uitvinding. Door de diligence (= de postkoets) werd het postvervoer alleen maar duurder. De doodsteek voor de trekschuit werd echter de komst van de stoomtram. En zo kom je dan aan het einde van een uniek verhaal. Een welverdiend applaus voor de spreker was dus een logisch slot van de lezing.

3. De verkoping: 200 kavels staan vanavond op de lijst om van eigenaar te wisselen. Er zit ongetwijfeld voor iedereen iets tussen. De veilingmeester start dus snel, en de eerste kavels gaan tegen redelijke prijzen vlot van de hand. In het middenstuk van de veiling leek er een soort verzadiging op te treden, maar dat bleek slechts van korte duur. De veilingmeester maakte zich even ongerust over de diepe stilte in de zaal. 'Iedereen is er toch nog wel bij?', vroeg hij voorzichtig. Ja, plaatfouten zijn bij onze leden blijkbaar niet zo in trek; voor Frankrijk en Duitsland was ook niet zo veel belangstelling.... Hoewel dat toch prachtige vakantielanden zijn. Maar halverwege de veiling bloeide de kooplust toch weer enorm op. Uiteindelijk kunnen we terugzien op een geslaagde veiling.

4. De gratis verloting: viel met name bij de acht gelukkigen prima in de smaak. Zij waren tevreden met een enveloppe met mooie zegels. De volgende keer weer andere gelukkigen?

5. De Rondvraag: leverde de vraag op van de heer Kagie, of de vroegere systematiek in de volgorde van de te veilen kavels weer teruggebracht kon worden, want dat was toch een stuk overzichtelijker. Nu zit het allemaal een beetje door elkaar. De voorzitter geeft als antwoord, dat het bestuur daar bewust voor gekozen heeft, om de veiling een wat afwisselender karakter te geven. We zullen het te zijner tijd wel evalueren. Verder niets meer aan de orde zijnde, gaat de voorzitter over tot

6. De sluiting van de vergadering. Een ieder wel thuis en graag tot de volgende keer.
René Kok, secretaris.

HET JAARBOEKJE OVER 1990 VERTELT

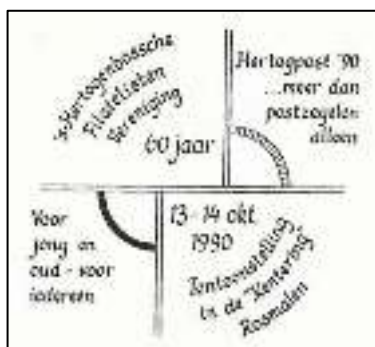
Op 23 februari overlijdt Jan van de Mortel. Bijna 40 jaar lid en bestuurslid, een 'innemende persoonlijkheid met de gave van het woord.'

In 1985 dirigeert Jan van de Mortel 'de Kikvorschen'. (foto Stadsarchief)

De Kleine Tentoonstelling in februari telt te weinig deelnemers. De heer J.P. Deij wint en krijgt toch de wisseltrofee 'Jan van de Mortel.'

Op 24 april verschijnt het derde bericht van de Stuurgroep Hertogpost '90 over de Tentoonstelling 3^e categorie op 13 en 14 oktober, over de Dag van de Postzegel, over 60 [!] jaar Filatelistenloket P.T.T. op het postkantoor in de Kerkstraat te 's-Hertogenbosch.

Op 13 en 14 oktober viert de vereniging dat ze 60 jaar bestaat. Met de jubileumtentoonstelling Hertogpost '90, in de Kentering te Rosmalen. In december is de feestavond ter gelegenheid van 60 jaar vereniging.

De eenwording binnen Europa heeft ook nadelen. De afdeling Nieuwtjes constateert een afname (15%) van landenabonnementen. De DDR en West-Berlijn verdwenen immers als land.

De omzet van afdeling Verkoopingen daalt naar een dieptepunt. Herbezinning! Er volgt een actieplan met onder meer een ingekort 'O.N.I.M.' [opening, notulen, ingekomen stukken en mededelingen] tijdens bijeenkomsten. [zoals niet meer het schools voorlezen van de notulen, zie pagina's 24 en 25 van het jaarboekje]

Marten Tilstra

-0-0-0-

PORTOKOSTEN BIJ ONDERFRANKERING

door Daan van Os

Zoals iedere postzegelverzamelaar wel weet, worden er steeds minder postzegels gebruikt. Zelf verzamel ik Nederland, en dan ook nog gebruikt. En dan niet alleen gestempeld, maar liefst ook echt door een postbesteller in de brievenbus gestopt. Om mijn verzameling compleet te houden stuur ik ook wel eens post naar mezelf. Je moet toch wat om je hobby leuk te houden en de moderne Nederlandse zegels gebruikt te krijgen. Om de indruk te geven dat het echte post is, stop ik een stukje karton in de enveloppe. Deze keer was het kartonnetje iets dikker dan anders. Maar met

een postzegel in de rechter bovenhoek waarmee een brief de hele wereld over kan, mocht dat geen probleem zijn.

De brief werd twee dagen later keurig bezorgd met een fraai stempel, dat vermeldde dat men de frankering had gecontroleerd. De volgende dag was er weer post, nu niet van mezelf maar van PostNL: een kaart dat ik post had ontvangen die onvoldoende gefrankeerd was en of ik dus maar even € 1,92 wilde betalen.

Via de website en de betaalcode bleek dat het kartonnetje dat ik had gebruikt 6 gram te zwaar was geweest. De brief woog daardoor 26 gram. En dan moet er dubbel tarief geplakt worden. Ik had € 1,05 geplakt waar € 1,28 nodig was. Conclusie: ik moest nog € 1,92 betalen.

Nu kan ik niet zo goed rekenen als PostNL, dus heb ik maar even nagevraagd hoe dat bedrag tot stand was gekomen. Het antwoord maakte duidelijk dat PostNL voor het binnenland bij ondergefrankeerde post de portokosten van € 0,64 in rekening brengt, of een veelvoud daarvan (€ 1,28, € 1,92, € 2,56, etc.) Daarboven komt nog € 1,28 aan administratiekosten. En in mijn geval komt dat uit op € 1,92. Het maakt dus niet uit of je € 0,03 of € 0,63 plakt; in beide gevallen zijn de aanvullende portokosten € 1,92.

-0-0-0-

GEBRUIK CIRCULATIEKAART RONDZENDDIENST

Naar aanleiding van een verzoek van een aantal van onze leden, hebben we de regeling met betrekking tot het gebruik van de circulatiekaarten aangepast aan wat tegenwoordig technisch mogelijk is.

Wat niet verandert, is dat de ontvanger van een rondzending de circulatiekaart tekent voor ontvangst. Het deelnemers-deel van de circulatiekaart dient namelijk als bewijs, dat de zending in goede orde is doorgegeven. Het is trouwens belangrijk dat u dit bewijsje tenminste drie maanden bewaart voor het geval er onderweg iets mis zou gaan met de rondzending. Dan kan de weg terug worden gereconstrueerd.

Tot nu liet u uw sectiehoofd weten dat u een rondzending had doorgegeven, door middel van het deel van de circulatiekaart dat daarvoor is bestemd. Dat kunt u natuurlijk blijven doen en de kaart zelf of via PostNL in de brievenbus van uw sectiehoofd bezorgen.

Voortaan kunt u die boodschap echter ook elektronisch doorgeven. Dat kan per eMail (eventueel aan de hand van een scan van de ingevulde circulatiekaart). Maar ook via SMS, iMessage of WhatsApp. Het hangt ervan af wat

de mogelijkheden zijn van de telefoons van deelnemer en sectiehoofd. Welke methode in uw geval wordt gekozen, moet u van tevoren dus wel even overleggen met uw sectiehoofd.

Wim Rovers,
directeur Rondzenddienst.

-0-0-0-

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.

Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.

Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

**Jacqueline Spierings:
'Het is nu een beetje saai
geworden!'**

door René Kok

Een prachtige vrijdagmiddag: geen wolkje aan de lucht. Gastvrij wordt ik ontvangen door Jacqueline en Marten, twee bekende gezichten binnen onze vereniging. Maar ik kom vandaag voor Jacqueline. Over haar leeftijd begin ik niet, maar niemand van ons zou haar goede leeftijd raden! Ze heeft al een heel arbeidzaam leven achter de rug en geniet nu volop van alle mooie momenten, die elke dag weer biedt.

Jacqueline heeft als kind de oorlog nog meegemaakt en begon haar werkzaam leven, na de Mulo (kent u die onderwijs-afdeling nog?), op een advocatenbureau in Den Bosch. Zij verrichtte daar allerlei administratieve werkzaamheden. En tot 1960 vond zij vervolgens haar plek als receptioniste bij Cooymans-distilleerderij.

Australië:

In 1960 echter lonkte het mooie en uitdagende Australië. Zij vertrok daar naar toe (mede gebaseerd op enthousiaste verhalen van familie) en zou daar 11 jaar blijven. Haar drie kinderen zijn daar geboren. Toen hoefde het niet meer. Jacqueline kreeg heimwee en keerde voorgoed en opgelucht terug naar Nederland en Den Bosch. Daar stortte ze zich volledig op haar gezin. Toen het kroost wat op eigen benen kon staan, is ze weer met veel plezier gaan werken: onder andere in de Horeca, in de haven op de Ertsveldweg. En waarom verbaast het me nou niet, dat Jacqueline uitgebreid vertelt over haar

goede contacten met allerlei klanten, die bij haar 'hun hart kwamen uitstorten'? Een soort maatschappelijk werkster dus.

De Postzegels:

Marten (Tilstra) erfde de collectie postzegels van zijn vader. Zij zijn toen lid geworden van onze vereniging. En als vanzelfsprekend stortten zij zich onder andere op het verzamelgebied Australië. Jacqueline verzamelt eigenlijk niet zo fanatiek. En toch kennen wij haar allemaal. Op de vereniging-veiling-avonden vormt zij bijna het gezicht van onze vereniging. Na mevrouw Teurlings- Cornelissen nam zij het stokje over van de registratie van de aanwezige leden in het zgn. presentieboek, en het uitreiken van de biednummers.

De Vereniging:

Jacqueline heeft het geweldig naar haar zin. Maar buiten de verenigings-avonden is zij ook nog op een heel ander gebied actief. Vanaf 2006 alweer verzorgt zij de verzending van de Hertogpost. Dat was telkens een hele klus, vooral door het opplakken van de postzegels. Daar lagen hele specifieke wensen aan ten grondslag. 'Het was een heel gepuzzel om alle leden tevreden te stellen. De één wilde velletjes, de ander blokken en weer een ander graag molentjes. Ja, nu we niet meer met postzegels werken, *is dat wel een beetje saai geworden.*' Het is nu heel snel afgehandeld. Maar ze doet het nog steeds met heel veel plezier. Nee vervelen doet ze zich nooit: ze breit heel veel truien en vesten en staat die dan af aan de Voedselbank. En als je bij Jacqueline over de vloer komt, dan zie je wel dat ze van alles verzamelen. Dat zit hun in het bloed.

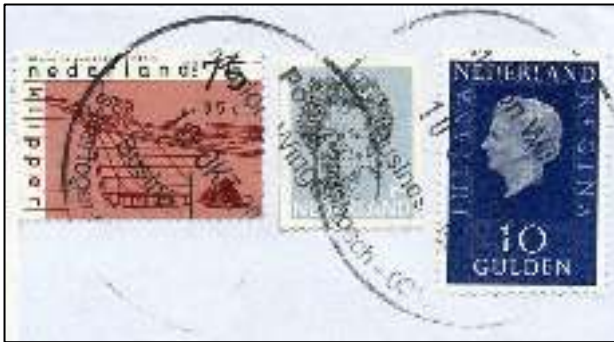
Ze komt graag naar de verenigingsavonden: het is er altijd gezellig en iedereen heeft zo een praatje. We proberen er met zijn allen een gezellige club van te maken. Veel mensen dragen belangeloos hun steentje bij.

Echter... één ding moet haar wel van het hart... 'Wij zaten altijd aan een hele gezellige tafel, maar iedereen is vertrokken..... naar de bestuurstafel!'

UNIEKE STEMPELVONDST OP DE BOSSCHE BRAND

door Huber van Werkhoven

Al jarenlang is het grootste deel van het periodiek verschijnende 'Verenigingsnieuws' van de Ned. Ver. van Poststukken- en Poststempelverzamelaars (Po&Po) gereserveerd voor de rubriek 'Typenraderraadselen'. Hierin maakt Bert van Marrewijk zijn lezers deelgenoot van de actuele stand van zaken in het stempellandschap van de Nederlandse postერი. Zelf fietst hij stad en land af om stempelafdrukken te vergaren. En talrijke leden van de vereniging spelen hem allerlei stempels toe vanuit het hele land. In het Verenigingsnieuws drukt hij ze af en voorziet ze van uitleg en commentaar. Soms roepen ze ook vraagtekens bij hem op. Die vuurt hij dan op zijn lezers af, in de hoop dat die hem aan een antwoord kunnen helpen.

Afb. 1: Reclame 'Marion Wingsen'?

In de 35^{ste}(!) aflevering van de Typenraderraadselen, die niet minder dan 17 pagina's telt in het maartnummer van het blad, beschrijft Van Marrewijk een merkwaardig en onbekend geval van stempelreclame uit Den Haag. Dat was tot voor kort het enige hem bekende voorbeeld van reclame op tuimelstempels. Tot hij onlangs op een poststuk gericht aan Corinphila Veilingen b.v. een (helaas onvolledig) grootformaat stempel aantrof (afb. 1) met van boven naar beneden de volgende tekstelementen:

1. Kleine formaat logo Post NL met kroon
2. Een niet goed leesbare (reclame??)tekst, die lijkt op 'Marion Wingsen'
3. De datum van verzending (10 OKT 2013)
4. De aanduiding Business P...(=Point) of B...(Balie)
5. De plaatsnaam 's-Hertogenbosch – 031...

Bert van Marrewijk alarmeerde onmiddellijk zijn 'geheim agent' ter plekke, Jan Hoogveld, lid van onze vereniging. Na enig speurwerk moest deze echter erkennen dat hij was vastgelopen.

Van Marrewijk had dus een probleem. *'Derhalve een oproep aan alle andere oprechte Bosschenaren bij het beantwoorden van de volgende vragen:*

- a. wie heeft een complete afdruk van het stempel*
- b. waarop slaat de tekst 'Marion Wingen' of wat er eventueel anders staat?*
- c. waar is (was) dit Business Point - of is het een Balie?- gevestigd en wanneer is het gesloten?*
- d. wat is de volledige tekst van de onderste regel en waarop slaan de cijfers?'*

Trouwe lezers van Hertogpost begrijpen meteen dat in ieder geval één 'andere oprechte Bosschenaar', de schrijver van dit artikel, zich hierdoor aangesproken voelde. Het is dan ook met veel genoegen dat deze kan melden het antwoord op de vragen te weten, en nog veel meer dan dat....

Met als belangrijkste hulpmiddel het telefoonboek van 's-Hertogenbosch en via een behulpzaam familielid van de gezochte persoon, kwam ik in contact met Marion Wingens. Zij woont in Rosmalen, op een steenworp afstand van schrijver dezes, en wist meteen waarover ik het had. Het is namelijk haar naam die staat op het stempel in kwestie.

Daarachter gaat een heel bijzonder verhaal schuil. Op mijn uitnodiging dat eens te komen vertellen ging zij graag in. *'Maar dan wel samen met mijn vriendin Corry van de Velden, want het is een verhaal van ons samen.'*

Zo gezegd, zo gedaan. Op een mooie middag in het begin van de meimaand heb ik de twee dames mogen ontvangen. Beiden zijn sinds ongeveer 30 jaar werkzaam bij wat aanvankelijk nog PTT heette. Heel vakbekwaam, want

goed opgeleid en gewerkt hebbend op alle afdelingen op allerlei locaties. Sinds meer dan 10 jaar is hun werkplek de afdeling Aangetekend bij de Business Balie in Sorteercentrum De Brand, De Steenbok 2, te 's-Hertogenbosch.

Afb. 2: Corry v.d. Velden (links) en Marion Wingens.

Tot in oktober 2013 was hun afdeling steeds met 2 à 3 personen bemand. Zoals ik in het verdere verloop van het artikel zal uitleggen, is de gang van zaken sindsdien ingrijpend veranderd. De zakelijke aangetekende post werd in de oude situatie bij hen aangeleverd. Op het poststuk kwam een sticker met een identificatiecode. Een strookje met dezelfde cijfer/lettercode bleef ter registratie op de afdeling. Een tweede strookje werd geplakt in het 'Register Aangetekende Verzendsbewijzen' van de klant in kwestie. De baliedmedewerker plaatste daarbij een datumstempel, en een naamstempel of paraaf.

Toen weer een keer gereorganiseerd en bezuinigd moest worden, kwamen Marion en Corry met het idee de gegevens op het datum- en het naamstempel te combineren op één stempel, met daarop zowel de plaats en datum, als de naam van de postbeambte. Dat scheelt immers een handeling, werkt dus sneller en is sowieso gemakkelijker. Dit 'Ei van Columbus' werd inderdaad gerealiseerd. En zo kwamen de stempels tot stand van liefst vijf medewersters van de afdeling Aangetekend bij de Business Balie op De Brand. Voor zover bekend zijn deze stempels absoluut uniek en buiten 's-Hertogenbosch onbekend!

Afb. 3: de nieuwe en

Afb. 4: de oude situatie.

Daags na het verhelderende en prettige bezoek van beide dames kreeg ik per post een envelop bezorgd, met een aantal postale documenten en formulieren die voor mij het vertelde konden illustreren. Met het gevolg dat ik mij prompt in een filatelistisch Luilekkerland waande. In de envelop zaten voorbeelden van allerlei stickers, labels en doorschrijfformulieren die zij op hun afdeling gebruikten, en soms nog steeds gebruiken. Echter ook een gebruikt (verjaard) exemplaar van een registerboekje met verzendsbewijzen (vgl. afb. 4). En als klap op de vuurpijl het zgn. Stempelrapport dat op hun afdeling heeft

dienst gedaan van oktober 2012 tot oktober 2013. Wanneer een medewerkster van de afdeling Aange tekend met haar dienst begon, paste zij de datum van het door haar te gebruiken stempel aan en plaatste een afdruk in het 'Stempelrapport', een boekje dat nog is gedrukt in de tijd van PTTpost. Bij die stempeling plaatste zij haar naamstempel of paraaf.

Het boekje is bijzonder interessant. Zo is op de eerste pagina het moment te zien dat het gecombineerde naam/datumstempel zijn intrede deed (afb. 5). Bij de eerste stempels plaatste Corry v.d. Velden op 17 en 18 okt. 2012 nog apart haar naamstempel. Toen Marion Wingens op 18 okt. aan de slag ging, kon zij haar nieuwe stempel in gebruik nemen. Een dag later konden ook Jane Cortenbach en Marleen Corten hun nieuwe efficiënte stempels inwijden.

Afb. 5: De eerste pagina in het Stempelrapport.

Kort daarna treffen we ook de stempels aan van Corry v.d. Velden en van Dorothe v.d. Doelen (afb. 6 en 7).

Toch zijn er ook medewerkers die een naamloos stempel bleven gebruiken, met parafering (afb. 8). Na enige tijd besloot Jane Cortenbach weer terug te keren tot het naamloze stempel met paraaf (afb. 9).

Afb. 6: Corry v.d. Velden

Afb. 7: Dorothé v.d. Doelen.

Afb. 8: (n.b. kopstaande datum)

Afb. 9: 'Jane'.

Geleidelijk raakte bekend op de afdeling dat er veel zou gaan veranderen. Na de afstempeling van 9 april 2013 in het Stempelrapport is de opmerking te lezen: *'Als we niets meer hoeven te stempelen? dan is dit toch ook overbodig! Oh nee de kaarten op de containers.'*

En in een ander handschrift: *'t Is altijd fijn bewijs te hebben dat je hebt gewerkt.'* Na 9 okt. 2013 eindigen niettemin de afstempelingen in het Stempelrapport.

Wat waren nou de veranderingen die speelden in deze periode? Welnu: tot in oktober 2013 ging alle aangetekende post uit heel Nederland in verzegelde depêche-tenten naar het 'Sorteercentrum Aangetekenden Arnhem'. Zo'n tent hing in een rolcontainer, werd gesloten met een rits, verzegeld en voorzien van een label (afb. 10 en 11). Op het label was te zien wat voor soort post in de tent zat en wat de bestemming was. In Arnhem werd de post verdeeld en ging rechtstreeks naar de verdeellocaties, en door naar de postbodes.

Afb. 10: Rolcontainers met hangtenten.

Afb. 11: Kaartlabel.

Aangetekende post die privé personen aanboden op een postkantoor of op een agentschap/serviceloket, werd daar ter plekke in een verzegelde zak gedaan en ging via het sorteercentrum ongeopend meteen naar Arnhem.

Sinds oktober 2013 hoeft aangetekende post niet meer te worden gestempeld. Barcodestickers hebben toen namelijk de rol overgenomen van het vroegere stickersysteem. Zakelijke klanten maken die barcodes zelf aan en plakken ze zelf op hun post. Voor privé klanten wordt de barcode geprint op het postkantoor. In het sorteercentrum De Brand wordt alle post afkomstig uit Oost-Brabant en Limburg (postcode 5000 Tilburg t/m 6471 Eyselshoven) aangevoerd. De aangetekende post wordt gestort in grote 'bawa's' (bakwagens) met verende bodems. Op de afdeling van Marion en Corry scannen tegenwoordig drie dames de barcodestickers in, en twee anderen werken het af: zelf opzetten in grote en kleine bakken, aparte voor binnen- en buitenland. In een verzegelde depêche-tent gaan de brievenpost en pakketten (zo'n 8000 aangetekende stukken op een avond!) naar de 'Pakket-service PostNL' op het voormalige terrein van Heineken in 's-Hertogenbosch-West. Daar wordt alles opnieuw gescand en verdeeld naar de verschillende sorteercentra. Aangetekende post wordt nu aan huis bezorgd door pakketbezorgers met hun bekende witte busjes; niet meer door postbodes, laat staan door 'postbezorgers'.

‘Arnhem’ is nu verleden tijd. En er hoeft niet meer te worden gestempeld. Hoogstens nog het verzegelde labeltje aan de depêche-tent. Oftewel een zeldzame aangetekende brief die via een postkantoor bij hun afdeling komt, en die de een of andere filatelist met postzegels heeft gefrankeerd welke men op het postkantoor nog niet had afgestempeld.

Zijn de vragen van Bert van Marrewijk hiermee beantwoord? Allemaal, behalve de laatste: *‘Waarop slaan de cijfers op de onderste regel van het stempel?’*

Bij het zoeken naar het antwoord op die vraag stuitte ik opnieuw op verrassingen. Ik had nu talrijk stempelmateriaal bij de hand. En daarin kwamen veel variaties voor. Ik heb geprobeerd deze chronologisch te ordenen; niet in de zin van opeenvolgende stempeldata, maar van fabricage van de diverse tuimelstempels.

Deze stempels, naar de fabrikant ook wel Colop-stempels genoemd, werden in 2007 ingevoerd, ter vervanging van de metalen cilinderbalkstempels. Of ze ook elders in Nederland voorkomen met cijfers in de onderrand, betwijfel ik. Aanvankelijk waren ze ook in De Brand cijferloos (afb. 12 en 13).

Afb. 12: ‘De Steenbok’, adres van ‘De Brand’.

Afb. 13: Cijferloze onderrand.

Afb. 14: Stempel genummerd.

Afb. 15: Nieuwe nummering.

Het nummer in afb. 13 achter het woord 'Stempel' lijkt mij een volgnummer dat is toegekend door de fabrikant, verwijzend naar het jaar van vervaardiging: 2009.

Op basis waarvan het nummer in afb. 14 is gekozen 031209001 blijft onduidelijk. Het is in ieder geval het eerste in een reeks stempels die alle beginnen met het nummer 0312090; en vervolgen met 02 tot en met 10 (afb. 16 en 17).

Afb. 16: 031209002.

Afb. 17: 031209010.

Deze nummering, aangebracht in de periode van TNT|post, vertoont een zekere logica. Maar toen de firma haar naam veranderde in PostNL en nieuwe stempels moesten worden aangemaakt, is het nummer 031209010 een eigen leven gaan leiden. De PostNL-stempels met de namen van de vijf medewerksters, en een stempel zonder naam (afb. 18), dragen alle ditzelfde nummer. Noch op de werkvloer, noch bij het management van De Brand weet men nog waarop dit nummer betrekking heeft. Al deducerend en combineerend weten wij het nu wel: het cijfer 031209010 slaat nergens op. Heerlijk toch!

Afb. 18: 1 april

Rest mij Marion Wingens en Corry v.d. Velden hartelijk te danken voor hun spontane medewerking. PostNL mag zuinig zijn op zulke toegewijde mensen.

WWW.NEDACADEMIEVOORFILATELIE.NL

Cees Janssen, dezelfde die ons op 26 juni komt vertellen over de postzegels voor het Cour Internationale de Justice, stuurde als reactie op het artikel van vorige maand over Diefstal bij de Posterijen de korte zin: 'Zie website Academie bij Typenraderstempels Delft pagina 812.' Inderdaad trof ik daar de achterzijde afgebeeld van een brief met dezelfde sluitstrook over de huiszoeking bij een Delftse 'ontrouwe brievenbesteller', die in Hertogpost was afgebeeld.

Een goede aanleiding om de lezers van dit blad eens te attenderen op de voortreffelijke website van de Nederlandse Academie voor Filatelie. U kunt daar het een en ander lezen over de Academie zelf. In de rubriek 'Leden stellen zich voor' kunt u nader kennismaken met een groot aantal gerenommeerde filatelisten. Er zijn enkele interessante artikelen opgenomen, o. a. over de Duitse Zeitungsmarken van 1939, van de hand van ons lid Dam van der Linden, die over dit onderwerp ook al eens een lezing verzorgde in 's-Hertogenbosch.

Wat voor velen een grote verrassing zal zijn is de zeer omvangrijke **Inventarisatie Poststempels**. Cees Janssen, voorzitter van de Academie, is hiervan de samensteller. Ieder die belangstelling heeft voor poststempels zal hier uren grasduinend kunnen doorbrengen en zo goed als zeker vinden wat hij zoekt. Of het nu gaat om kleinrond-

stempels, grootrondstempels, typenraderstempels, gelegenheidsstempels, blokstempels enz. enz.

De website (tot stand gebracht door Harrie Jans, bekend van de puntstempels) werkt snel en gemakkelijk.

H. v. W.

-0-0-0-

NIEUWE EMISSIES

- 1 juli : - **Mauritshuis:** velletje met 10 gelijke postzegels van € 1,05
- 14 juli: - **Grenzeloos Nederland: Japan:** -3 postzegelvelletjes met 6 verschillende postzegels van € 1,05
- 2 augustus: - **12½ jarig huwelijk Willem en Maxima:** velletje met 10 postzegels van € 0,64, waarvan 5 verschillend
- 11 augustus: - **Werelderfgoed:** velletje met 10 verschillende postzegels van 0,64

DE GROTE OORLOG, 28 juli 1914 – 11 november 1918 (deel 5)

door Ruud Verberne, lid van de Nederlandse Academie voor Filatelie en
buitenlands corresponderend lid van de Belgische Academie voor Filatelie

In het vorige artikel werd de Duitse inval in België onder de loep genomen. Daarin haalde ik een citaat aan van de Australische historicus Christopher Clark uit zijn pas verschenen boek *Slaapwandelaars*. Voor de liefhebbers: dat boek telt 750 pagina's! Ik zag Clark op de Duitse tv in een interview en hij sprak perfect Duits. Ik had zijn boek toen nog niet gekocht en nam aan dat hij een Duitser was. Dat is dus bij deze rechtgezet.

Aan het eind van het artikel meldde ik, dat we deze keer aandacht zouden besteden aan de vluchtelingen die aan het begin van de inval door de Duitsers, uit België de wijk namen naar ons land. Toen wist ik nog niet, dat van de hand van onze eigen onvolprezen redacteur van de Hertogpost, Huber van Werkhoven, in het Maandblad Filatelie een doorwrocht artikel ging verschijnen, rijk gelardeerd met afbeeldingen van poststukken, ansichtkaarten en zegels. Daarmee leek mij het gras over het onderwerp van de Belgische uitwijkelingen aardig voor de voeten weggemaaid. Maar bij nadere lezing bleef er toch nog iets over om hier te behandelen.

Internering

Toen Duitsland op 4 augustus 1914 België binnen viel, kwam er meteen een vluchtelingenstroom op gang richting Nederland. Al op de eerste dag trokken tientallen Belgische soldaten, door oorlogshandelingen los geraakt van hun eenheden, de grens over naar Nederland. En na de val van Antwerpen op 10 oktober 1914, weken naar schatting 40.000 soldaten en daarnaast nog eens 1 miljoen burgers, waarvan de helft uit Antwerpen en omgeving, uit naar Nederland. Onder de vluchtende soldaten bevonden zich ook bijna 1600 Britten van de First Royal Naval Brigade.

De militairen werden in ons land geïnterneerd. Overeenkomstig de Vredesconferentie van 's-Gravenhage van 18 oktober 1907 moest Nederland er als neutraal land voor zorgen, dat manschappen en middelen, die van strijdende partijen op ons grondgebied terecht kwamen, niet meer aan de strijd konden deelnemen. Zij werden geïnterneerd. De eerste soldaten werden ondergebracht in Alkmaar in een leegstaande kazerne, die voor dat doel tot interneringsdepot werd uitgeroepen. Aanvankelijk werden daar ook gevluchte Duitse militairen ondergebracht. Maar toen dit om de haverklap conflicten gaf met de Belgische militairen, besloot men om de Duitsers over te

brengen naar Kamp Bergen. Ook kazernes in Amersfoort, Harderwijk, Groningen en Oldebroek werden ingezet voor de internering van gevluchte militairen. Omdat veel kazernes te klein waren om zo'n grote stroom militairen te kunnen herbergen, werden aanpalend al vroeg tentenkampen ingericht.

Brief uit Londen, 30-10-1915 aan een geïnterneerde Belgische militair in Kamp Zeist. Bij aankomst hier te lande op 8-11 te Zeist doorgestuurd naar de militaire censuur. Na opening werd de omslag in Amersfoort **ambtshalve** aangetekend. In de rechteronderhoek staat T/30 c in anilinepotlood. Niettemin werd de brief vrij van port besteld in Legerplaats Zeist op 21-12(!) 1915.

Kamp Zeist, een van de meest bekende, bij Amersfoort, ontstond op bevel van onze toenmalige minister van Oorlog, Nicolaas Bosboom. Het werd uit houten barakken opgetrokken. In het begin heette Kamp Zeist nog 'Interneringskamp Amersfoort - Legerplaats bij Zeist'. Toen ik eind jaren '70 in Zeist mijn diensttijd doorbracht bij het Commando Tactische Luchtstrijd-

krachten, aan de Tiendweg achter slot Zeist (waar nu Wibi Soerjadi woont in de villa die toen dienst deed als hoofdkwartier) kwam ik ook bij de Amerikanen op Soesterberg en verderop in Kamp Zeist. En wie schetst mijn verbazing: die barakken waren er toen nog steeds!

Vanaf 1917 werden ook aparte kampen opgericht voor deserteurs. Voor getrouwde militairen, wier gezin mede was overgekomen, werden zelfs speciale dorpen gebouwd nabij de kampen. Na verloop van tijd werden steeds meer geïnterneerde militairen tewerk gesteld in Nederlandse bedrijven, aangezien de meeste Nederlandse mannen tot 40 jaar, in militaire dienst waren opgeroepen en gemobiliseerd bleven in de grensstreek.

Duizenden Belgische soldaten en burgers zochten in 1914, vaak via Oostende en Zeebrugge, een goed heenkomen in Engeland. Nog eens duizenden zijn toen vertrokken naar Frankrijk.

Patriottische wensen 'voor een spoedige terugkeer naar ons geliefde land', in een smokkelbriefje naar Sas van Gent.

Burgervluchtelingen

De verontwaardiging in ons land over de schending van de Belgische neutraliteit was groot. Ook had men bewondering voor de wijze waarop de Belgen zich teweer stelden en hoe lang ze dat volhielden. De burgervluchtelingen kregen dan ook een warm onthaal. Maar hun aantal groeide in de loop van oktober 1914 zo snel, dat er problemen ontstonden met de

opvang. Met name de huisvesting en gezondheidszorg vormden een nijpend probleem. Na een oproep van de Belgische overheid aan de vluchtelingen om terug te keren naar het bezette vaderland, vertrok het grootste deel inderdaad nog voor het einde van het jaar terug naar huis. Zo'n 105.000 Belgen bleven in Nederland achter, waaronder gezinnen van de geïnterneerde militairen.

Wie zelf in zijn of haar levensonderhoud kon voorzien, verbleef in pensions of hotels, of huurde een kamer bij particulieren. Tal van verschillende hotel- en andere verblijfsadressen uit mijn verzameling over de Duitse Bezetting van België leggen daar getuigenis van af.

Aanvankelijk vond de opvang van de burgervluchtelingen zo veel mogelijk plaats bij en door particulieren. Uit correspondentie uit die tijd kennen we tal van adressen van pensions waar ze tegen betaling verbleven. Maar niet iedereen kon dat bekostigen. Soms was die huisvesting van tijdelijke aard, en moest er correspondentie worden nagezonden. Dat systeem werkte perfect.

Doorgezonden brief, verzonden via de Belgische Legerposterijen en onderworpen aan militaire censuur (roze sluitstrook), in Rotterdam aangekomen, naar Gorssel.

Degenen die over onvoldoende financiële middelen beschikten - dat betrof ongeveer 20.000 mensen - werden ondergebracht in daarvoor opgerichte vluchttoorden te Gouda, Uden, Nunspeet en Ede. Die stonden onder toezicht van de Nederlandse overheid. Uit inspectierapporten van het internationale Rode Kruis blijkt, dat de Belgen daar tot het einde van de oorlog in zeer goede omstandigheden gehuisvest bleven.

Het eerste kamp dat verrees was Vluchtoord Nunspeet. Daarna volgden vluchtoord Ede en Uden en ook nog kleinere kampen bij Amersfoort, Bergen op Zoom, Roosendaal, Tilburg, Hontenisse, Baarle-Nassau, Amsterdam, Scheveningen, Oldebroek en Veenhuizen. De kampen bestonden uit tenten, ofwel uit barakken met woon- en slaapvertrekken. Binnen de kampen werden vluchtelingen onderverdeeld in drie categorieën, afhankelijk van hoe gevaarlijk men hen achtte, namelijk 1) gevaarlijke of ongewenste elementen. Dan 2) de minder gewenste elementen. En ten slotte 3) de fatsoenlijke behoeftigen, die geen pension konden bekostigen. Correspondentie van achter de oorlogslinies en Belgische militairen in actieve dienst (Armée en campagne) naar familie en vrienden liep via Engeland. Vanaf begin 1916 zien we die passage via de censuur CF, censuur Folkestone. Uit die periode komt ook gebruik voor van Franse postzegels, afgestempeld door de Belgische Legerposterijen.

Brief van een Belg vanuit het noodhospitaal te Andruicq (Fr.), gefrankeerd met Franse postzegels, maar verzonden via de Belgische Legerposterijen op 20-9-1916 naar Scheveningen. Na vergeefse bestelling aldaar doorgezonden naar een adres aan het Seinpostduin (az) en tenslotte aan het Comité Belge (groen potlood) op het Lange Voorhout in Den Haag.

De dodendraad

In 1915 plaatsten de Duitsers een circa 200 kilometer lang stroomhek langs de grens van België en Nederland. Men wilde een halt toeroepen aan de oorlogsvrijwilligers die gehoor gaven aan oproepen van koning Albert I en kardinaal Mercier om het laatste stuk onbezette Belgisch grondgebied te helpen verdedigen, en naar Frankrijk wilden om zich aan te sluiten bij de geallieerde legers.

Twee opnames van de geveesde stroomdraad aan de Belgisch-Nederlandse grens.

Maar de Duitsers wilden de Belgisch-Nederlandse grens eveneens onder controle krijgen om te verhinderen dat er spionageboodschappen over de grens kwamen. Daarvoor fungeerde Nederland namelijk als doorgeefluik, onder meer via het hoofdkantoor van de Britse geheime dienst in Rotterdam.

De Belgische overheid hield een postkantoor aan in de Belgische enclave Baarle-Hertog. Die was niet bezet en lag aan de Nederlandse kant van het stroomhek. Vandaaruit werd veel correspondentie via Engeland naar Ste. Adresse in Noord-Frankrijk verzonden, waar het Belgische opperbevel verbleef. Omdat anders te veel manschappen zouden moeten worden ingezet om de grens in de gaten te houden - manschappen die het Duitse leger veel beter aan het front kon gebruiken - werd het hek onder dodelijke elektrische hoogspanning geplaatst. Op het hekwerk stond op steeds wisselende draden 2000 volt wisselspanning. Aan beide zijden werd een extra hek met prikkeldraad geplaatst, om mens en dier van het stroomhek weg te houden. Want aanraking leidde tot elektrocutie.

Het passeren van de Belgisch-Nederlandse grens mocht enkel op daartoe aangewezen plaatsen, door personen die voorzien waren van de juiste papieren met de nodige stempels. Naarmate de oorlog vorderde, werd de kans kleiner om nog een doorgangsbewijs te krijgen. Vanaf januari 1915 werden geen papieren meer afgegeven aan mannen tussen 15 en 55 jaar.

Tot een volledige afsluiting van de grens is het nooit gekomen, aangezien de

verstandhouding met het neutrale Nederland diende te worden gerespecteerd.

Ansicht uit de enclave Baarle Hertog van 23 maart 1915, verzonden via het vrije Nederland naar Ramsgate, GB.

Er waren manieren bedacht om langs het stroomhek te komen, zonder geëlectrocuteerd te worden. Duitse militairen werden omgekocht om tijdelijk de elektriciteit uit te zetten, dan wel op een andere manier een oogje toe te knijpen. Het kwam wel eens voor dat een gemaakte afspraak niet werd nagekomen.....

Een dergelijke versperring was eind 1914 al op kleine schaal uitgetoetst aan de Zwitserse grens: dertien dorpen in de Elzas werden gescheiden van Zwitserland door een tien kilometer lang elektrisch hek, teneinde Duitse deserteurs tegen te houden.

Het grootste deel van het dodelijke hekwerk aan de Nederlandse grens werd geplaatst tussen april en september 1915. De Nederlandse overheid werd in juni 1915 geïnformeerd over de komst van de versperring. Al in dezelfde maand werden de eerste delen onder stroom gezet. Tot de eerste slachtoffers behoorden drie mannen uit Koewacht die eind juni werden geëlectrocuteerd. Voor de begrafenisdienst kwamen geestelijken uit Nederland onder Duitse bewaking naar de kerk in België. Het kerkhof lag echter in Nederland. En het werd Belgische burgers niet toegestaan bij de teraardebestelling aanwezig te zijn.

In juni werd ook de Belgische bevolking door de Duitse generaal gouverneur Von Bissing officieel in kennis gesteld van de door hem getroffen grensmaatregel. Pas medio 1916 was het hekwerk helemaal gereed. De onder hoogspanning staande draadversperring bleef tot aan het eind van de oorlog in werking.

Veldpostkaart, gefrankeerd met 10 cts vanwege verzending naar NL, van een neef aan zijn tante in Eindhoven. Gelopen via Folkestone, GB.

Geschat wordt dat enkele duizenden mensen er door zijn omgekomen, overwegend spionnen, smokkelaars, Duitse deserteurs, Belgische vluchtelingen en onvoorzichtige burgers.

Vanaf 1916 werd op 50 tot 80 meter afstand van het stroomhek een extra draad gespannen. Wie binnen deze zone woonde, diende zijn woning te verlaten. Die werd meestal gesloopt. De Duitse bewakers mochten er niemand toelaten. In 1918 werd deze zone verbreed tot 200 meter. Daarvoor moest een groot deel van de huizen in grensdorpen worden ontruimd.

Hulp elders

Terug nu naar onze burgervluchtelingen. In Groot-Brittannië stichtten burger-vluchtelingen hele Belgische koloniën, waar het Belgisch leven, zo goed en zo kwaad als dat lukte, gewoon verder ging. Belgen die niet naar het front hoefden, zochten werk in hun gastland. Ook in Frankrijk. De Belgen stonden bekend om hun inzet en ijver bij de fabrieken en de boeren, terwijl Belgische dienstmeisjes bij de rijkere burgerij goed aangeschreven stonden.

Voor de opvang van de Belgen werden in het hele Britse Rijk inzamelings-acties georganiseerd. Vrouwenorganisaties in Australië, Nieuw-Zeeland en Canada zamelden geld en kleding in voor de Belgen. Ze bakten cake die ze op markten verkochten, terwijl hun mannen en zonen sneuvelden in de

loopgraven in Vlaanderen. In neutrale landen werden eveneens tal van inzamelingsacties op touw gezet. Zo nam de Deense regering alle kosten voor haar rekening voor een van de vluchtelingenkampen in Nederland.

Sommige Belgen waren wel erg mobiel. Deze kaart werd verzonden vanuit Rotterdam op 20 mei 1915 naar Algiers. Daar werd de kaart – via Parijs, alwaar opnieuw gefrankeerd - nagezonden naar Hampstead, GB. In Hampstead werd de kaart opnieuw gefrankeerd en via Folkestone nagezonden naar...Bergen op Zoom!

Op 11 november 1918 eindigde de oorlog. En nadat de wapenstilstands-overeenkomst was ondertekend, kon worden begonnen met het vrijlaten en naar huis laten terugkeren van de militairen. Aan het einde van dat jaar keerden ook de meeste burgervluchtelingen weer terug naar hun vaderland, de laatsten begin 1919.

-o-o-o-

Beste Hertogkids,

Afgelopen week ben ik eens naar het postkantoor bij ons om de hoek geweest om een paar wat groot uitgevallen enveloppen te laten versturen. Omdat er nog postzegels op moesten, en ik niet wist voor hoeveel, heb ik dat maar aan de beambte, of liever gezegd de dame achter de balie overgelaten. Ze noemde de bedragen. En voor ik kon vragen welke postzegels erop gingen, had ze er al barcode stickers op gedeponereerd. Op de vraag of er geen postzegels meer bestonden kreeg ik het antwoord: 'Jawel hoor, maar dan per zes of per tien in een velletje.' Daar kon ik het mee doen. 'Barcodes, is dat het begin van het einde van de postzegel?' bedacht ik zo.

Ik moet toegeven dat de snelheid van handelen - druk op een

knop, de sticker uit een gleufje nemen en op het poststuk plakken - een fluitje van een cent is. Een postbeambte zie ik ook nog niet post-

zegels wegplakken voor een dik aantal euro's. Maar waarom worden we dan steeds maar weer overspoeld met 'echte' postzegels? Die discussie is voor later.

Even terug in de tijd naar de ontdekking van de barcode. En waarom zijn die ontwikkeld?

Streepjescode of **barcode** is de benaming voor een opeenvolging van lijnen die een code weergeven die door een scanner kan worden gelezen.

Afhankelijk van het coderingssysteem kan deze code uitsluitend uit cijfers bestaan, of uit een combinatie van cijfers, letters en leestekens. De streepjescode werd gepatenteerd op 7 oktober 1952.

Norman Woodland was samen met Bernard Silver uitvinder van de streepjescode. Zij zagen het belang in van eenvoudige coderingen om gegevens automatisch te kunnen verwerken. De streepjescode kan als een opvolger van de ponskaart worden gezien.

In 1973 werd de Universal Product Code (UPC) samengesteld. Naast een Amerikaanse is er ook een Europese, een Chinese en een Japanse standaard. Oorspronkelijk werd de UPC-code ontworpen en toegepast in de Verenigde Staten en Canada. Later werd de code uitgebreid met een

gecodeerd regiocijfer, zodat de oude UPC-code behouden kon worden.

Er zijn al veel soorten van deze codes ontworpen. En als je goed op een brief kijkt, vind je er meestal wel een paar. Niet alleen in plaats van de postzegel, maar ook onder het adres, worden ze voor of tijdens het sorteerproces op een brief gedrukt.

Je ziet een code ook wel op de velrand naast of onder de postzegel, maar die heeft een functie als je een velletje zegels koopt. De eerste postzegel in Nederland die een QR-code had, is uitgebracht op onze eigen Hertogpost beurs in 2010.

'Ieder nadeel heeft zijn voordeel', heb ik eens iemand horen zeggen. Er zijn namelijk mensen die alle verschillende barcodes verzamelen. Wij verzamelen toch ook met z'n allen. En waarom dit verschijnsel - ja hoe moet je het noemen - dat toch alles met de postdienst en verzending te maken heeft, dan niet? Ik kan je vertellen: het zijn er heel veel!

Rest me nog te vertellen dat ik zelf kort geleden een pakje kreeg toegestuurd vanuit Japan. Binnen vier dagen (inclusief het weekend) had ik het in huis. Als hier postzegels op waren geplakt, had de verzending misschien wel twee keer zo lang geduurd, denk ik zo. Er zaten bij elkaar, aan de voor- en zijkant

van het doosje, maar liefst twaalf barcodes op!

Veel postzegelplezier toegewenst en natuurlijk ook een prettige vakantie.

Groetjes Stampke

POSTSTUK VAN DE MAAND

DIENST. Departement van Oorlog.

Dienstenvelop van de Luchtwachtdienst, onderdeel van het Vrijwillige Landstormkorps, in 1938 verzonden van Den Haag naar Baarn. Aangetekend met een aangegeven waarde van f2,-.

Tarief: na 1921 moesten DIENSTEN die vrijgesteld waren van port, niet het aantekenrecht, echter nog wel verzekeringsrecht te betalen. In 1938 bedroeg dit recht 2½ cent per 100 gulden. Vandaar de frankering met een postzegel van 2½ cent.

De Vrijwillige Landstorm was een speciale legerreserve, waarin, op grond van de Dienstplichtwet 1922, dienstplichtigen ook buiten hun verplichte dienstitijd dienst konden doen. Weerbare mannen, die lid waren van de Vrijwillige Landstorm, konden in tijd van nood alsnog onder de wapenen geroepen worden.

De opkomst van deze Buitengewone Vrijwilligers en ook van de korpsen Motordienst, Vaartuigendienst, Spoorwegdienst en Luchtwachtdienst, was geregeld in het Landstormbesluit van 28.2.1922.

Kort na de Duitse inval in 1940 ontbond de bezetter de Landstorm-korpsen.

D. v. d. L.

VERKOPING DONDERDAG 26 JUNI 2014

kavel	omschrijving	cat.	kw.	cat.prijs €	inzet €
6.001	Nederland 5x nr 4	NVPH	o	€ 100,00	€ 10,00
6.002	Nederland 7x nr 5	NVPH	o	€ 70,00	€ 6,00
6.003	Nederland 79	NVPH	xx	€ 925,00	€ 95,00
6.004	Nederland 98 + 100	NVPH	o	€ 70,00	€ 10,00
6.005	Nederland 105	NVPH	o	€ 125,00	€ 18,00
6.006	Nederland 114 t/m 120	NVPH	xx/x		€ 6,00
6.007	Nederland 121 t/m 128	NVPH	x	€ 40,00	€ 6,00
6.008	Nederland 2 x 125 kleurverschil	NVPH	o		€ 2,50
6.009	Nederland 132 t/m 133	NVPH	xx	€ 260,00	€ 20,00
6.010	Nederland 135 t/m 140+141 t/m 143	NVPH	o	€ 22,00	€ 3,00
6.011	Nederland 3 series 166 t/m 211	NVPH	o	€ 28,50	€ 4,00
6.012	Nederland 232 t/m 237+265 t/m 266	NVPH	o	€ 32,50	€ 4,50
6.013	Nederland 283 t/m 286	NVPH	xx	€ 90,00	€ 17,50
6.014	Nederland 350 t/m 355	NVPH	x		€ 5,00
6.015	Nederland 332 t/m 345	NVPH	xx/x	€ 32,50	€ 4,50
6.016	Nederland tussen 379 en 442	NVPH	xx		€ 2,50
6.017	Nederland tussen 497 en 806	NVPH	xx	€ 52,50	€ 4,50
6.018	Nederland tussen 444 en 503	NVPH	xx		€ 2,50
6.019	Nederland 534 t/m 537	NVPH	o	€ 35,00	€ 3,50
6.020	Nederland 578 t/m 581	NVPH	xx	€ 30,00	€ 7,00
6.021	Nederland 592 t/m 595	NVPH	xx	€ 130,00	€ 18,00
6.022	Nederland 693 t/m 701+715 t/m 719	NVPH	xx/x	€ 31,00	€ 3,50
6.023	Nederland 743 t/m 765	NVPH	xx	€ 45,00	€ 5,00
6.024	Nederland 766 t/m 799	NVPH	xx	€ 44,50	€ 4,50
6.025	Nederland LP 6 t/m 8	NVPH	xx	€ 80,00	€ 15,00
6.026	Nederland FDC 3	NVPH	o	€ 425,00	€ 95,00
6.027	Nederland veel portzegels	NVPH	xx/x/o		€ 50,00
6.028	Nederland FDC 6	NVPH	o	€ 270,00	€ 55,00
6.029	Ned/Antillen 8 blokken	NVPH	xx		€ 3,50
6.030	België 7 blokken tussen 76 en 94	OBP	xx	€ 49,30	€ 10,00
6.031	België 2 PZB 2165	OBP	xx	€ 60,00	€ 12,50
6.032	België 1 PZB 2255	OBP	xx	€ 40,00	€ 8,00
6.033	België 2 blokken 83 + 57	OBP	xx		€ 16,00
6.034	België 4 PZB 33+38+39+40	OBP	xx	€ 59,50	€ 12,00
6.035	België Spoorwegen 179 t/m 201	OBP	o	€ 100,00	€ 10,00
6.036	België tussen 1019 en 1197	OBP	xx	€ 129,50	€ 10,00
6.037	België kaart	OBP	xx		€ 4,00

6.038	België kaart 165 zegels		x/o		€ 2,50
6.039	Belgisch Congo blok 1+2	OBP	xx/x	€ 67,00	€ 11,00
6.040	Belgisch Congo 2 vellen pa 8+pa 11 pzb	OBP	xx	€ 30,00	€ 5,00
6.041	Belgisch Congo 71 zegels	OBP	xx		€ 10,00
6.042	Zwitserland 91 d	Michel	o	€ 65,00	€ 6,00
6.043	Zwitserland 143 t/m 144	Michel	o	€ 70,00	€ 5,00
6.044	IJsland 9 series Europa zegels		xx		€ 2,50
6.045	San Marino Europa zegels		xx		€ 2,50
6.046	Oostenrijk Europa zegels		xx		€ 15,00
6.047	Engeland Europa zegels	Michel	xx	€ 86,00	€ 14,00
6.048	Ierland Europa zegels		xx		€ 6,00
6.049	Zweden Europa zegels		xx		€ 7,00
6.050	België + Frankrijk Europa zegels		xx		€ 14,00
6.051	Portugal 9 series Europa zegels + 3 blokken		xx	€ 104,80	€ 15,00
6.052	Frankrijk kaart oude zegels		o		€ 7,00
6.053	Fiume kaart	Michel	x/o	€ 60,00	€ 10,00
6.054	DDR blok 11+12+14	Michel	o	€ 116,00	€ 8,00
6.055	Nederland 8 blokken		xx		€ 6,00
6.056	Nederland zegels van boekjes	NVPH	xx	€ 71,00	€ 7,00
6.057	Nederland 19 blokken	NVPH	xx		€ 9,00
6.058	Nederland 18 blokken + 3 boekjes		xx/o		€ 10,00
6.059	Nederland 20 kinder+zomer series	NVPH	xx		€ 5,00
6.060	Nederland tussen 1435 en 1615	NVPH	xx	€ 62,20	€ 5,00
6.061	Nederland 1615 t/m 1708	NVPH	xx	€ 78,00	€ 5,00
6.062	Nederland tussen 1710 en 1840	NVPH	xx		€ 4,50
6.063	Nederland 802 t/m 1023	NVPH	xx	€ 171,80	€ 12,00
6.064	Frankrijk 264 + 265	Yvert	o		€ 2,50
6.065	Nederland delen blokken + boekjes		o		€ 6,00
6.066	Nederland Lindner 1983 t/m 1993 met zegels		xx/o		€ 20,00
6.067	Nederland dik stockboek met zegels		o		€ 6,00
6.068	DDR insteekboek		xx/x/o		€ 12,00
6.069	Nederland insteekboek		o	hcw	€ 25,00
6.070	diverse insteekboek		xx		€ 5,00
6.071	diverse insteekboek		xx		€ 8,00
6.072	treinen insteekboek		o		€ 5,00
6.073	Nederland 56 PZB		o		€ 20,00
6.074	Roemenië insteekboek		xx		€ 4,00
6.075	Sicilië 3	Michel	o	€ 75,00	€ 7,00

6.076	Joegoslavië 18 series + 42 blokken		xx	hcw	€ 40,00
6.077	Liechtenstein Europa zegels 17 series		xx		€ 14,00
6.078	Guernsey Europa zegels		xx		€ 3,50
6.079	Finland Europa zegels		xx		€ 6,00
6.080	Italië Europa zegels		xx		€ 3,50
6.081	Finland 100 zegels		o		€ 2,50
6.082	DDR tussen 2376 en 2505	Michel	xx	€ 65,30	€ 7,00
6.083	diverse 90 zegels opdruk		o		€ 2,50
6.084	Liberia 68 zegels		xx		€ 3,00
6.085	Roemenië insteekboek		xx		€ 4,00
6.086	treinen 5 series		xx		€ 4,00
6.087	Duitsland jaargang 1977 + 2 blokken		o		€ 2,50
6.088	Deutsche Reich 634 t/m 642	Michel	o	€ 20,00	€ 3,00
6.089	Duitsland jaargang 1976 + 2blokken		o		€ 2,50
6.090	Europa 6 Europa velletjes		xx	hcw	€ 5,00
6.091	Turkije 7 velletjes		xx	hcw	€ 5,00
6.092	diverse 5 velletjes		xx		€ 3,00
6.093	Malta 4 blokken + 1 velletje		xx		€ 3,00
6.094	Monaco 6 blokken		xx	hcw	€ 11,00
6.095	Monaco 4 blokken		xx		€ 3,50
6.096	Monaco 5 blokken		xx	hcw	€ 5,50
6.097	Finland 3 velletjes		xx		€ 4,50
6.098	DDR 7 blokken		xx		€ 2,00
6.099	Gibraltar 7 blokken		xx		€ 4,00
6.100	België 6 blokken		xx		€ 4,00
6.101	Man 6 blokken		xx/o		€ 3,50
6.102	Vaticaan 6 blokken		xx		€ 3,00
6.103	Portugal 4 velletjes		xx		€ 3,50
6.104	Nederland 3 enveloppen met randstuk		o		€ 5,00
6.105	Portugal FDC 57		o		€ 3,00
6.106	Kroatie insteekboek		xx/o	hcw	€ 10,00
6.107	Bosnie Herzegovina insteekboek		xx		€ 3,00
6.108	vlieders insteekboek thema		xx/x/o		€ 3,00
6.109	diverse snuffel wereld		xx/x/o		€ 5,00
6.110	Duitsland insteekboek		xx/x/o		€ 4,00
6.111	diverse insteekboek		x/o		€ 10,00
6.112	diverse insteekboek wereld		o		€ 10,00
6.113	Hongarije port + luchtpost		x/o		€ 7,50
6.114	Saarland Duitse staten		o		€ 15,00

6.115	België tussen jaar 1869 en 2009		o		€ 12,50
6.116	Jersey + Man Europa zegels 16 series + 8 blokken		xx		€ 20,00
6.117	Europa Lindner album Europa/cept	Michel	xx	€ 600,00	€ 85,00
6.118	Duitsland naslag 3 delen 150 jaar				€ 28,00
6.119	Nederland bladen in map	NVPH	xx/x/o	€ 490,00	€ 35,00
6.120	Nederland insteekboek	NVPH	o		€ 12,00
6.121	Luxemburg insteekboek		o	hcw	€ 8,00
6.122	Nederland insteekboek	NVPH	xx/x/o	hcw	€ 20,00
6.123	Engeland insteekboek		o		€ 10,00
6.124	Duitse Rijk-Baden insteekboek		xx/x/o		€ 10,00
6.125	Tunesië insteekboek		x		€ 10,00
6.126	wereld insteekboek		x/o		€ 10,00
6.127	wereld insteekboek		x/o		€ 12,00
6.128	Australië Davo album		o		€ 45,00
6.129	Nederland Davo album		xx/o	hcw	€ 50,00
6.130	Nederland Davo album 1970 t/m 2003		o		€ 15,00
6.131	San Marino insteekboek		o		€ 10,00
6.132	USA 30 FDC dieren		o	€ 80,00	€ 28,00
6.133	Engeland doosje		o		€ 4,00
6.134	diverse 50 blokken motief		x/o		€ 10,00
6.135	diverse 8 catalogie				€ 2,50
6.136	Groenland snuffelzakje		o		€ 7,00
6.137	Faroer snuffelzakje		o		€ 10,00
6.138	Nederland catalogus 2013				€ 4,00
6.139	Nederland Davo album 2011 t/m 2013				€ 10,00
6.140	Nederland Davo album 1990 t/m 1999				€ 5,00
6.141	Nederland Davo album 1992 t/m 1996				€ 5,00
6.142	ruimtevaart boek Wubbo Ockels				€ 3,00
6.143	ruimtevaart boek greatest adventure				€ 3,00
6.144	Zwitserland insteekboek		o		€ 2,50

Uw schriftelijke koopdracht naar Daan van Os
Goudplevier 29, 5221 GT Engelen
E-mailadres: veiling@hertogpost.nl

Het mooiste van postzegels

PostNL geeft elk jaar een aantal bijzondere postzegelvelletjes uit waarover we graag wat meer willen vertellen. Dat doen we in de prestigeboekjes. Dit jaar verschenen er boekjes over 100 jaar Burgers' Zoo en het eveneens 100-jarige Vredespaleis. Over Klederdrachten, het thema van de serie Mooi Nederland, en over Molens is meer te vertellen dan we op de postzegel kwijt konden. De boekjes over de Postauto's die in Nederland in gebruik zijn geweest en de uitdieping van het prachtige ontwerp van Piet Zwart voor de luchtpostzegel uit 1931 zijn beslist de moeite waard. Kortom, een abonnement op de prestigeboekjes Nederlandse postzegels is een verrijking van uw verzameling. Elk jaar verschijnen er zes nieuwe boekjes.

Als u via uw postzegelvereniging een abonnement afsluit, ondersteunt u daarmee tevens uw eigen vereniging.

